

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 8Co/24/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3717208454
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Legerská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3717208454.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dariny Legerskej a členiek senátu Mgr. Ivany Šlesarovej a JUDr. Ivety Sopkovej, v spore nesvojprávnej žalobkyne: R. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXX/XX-XX, P. V., zastúpenej opatrovníkom P. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXX/XX-XX, P. V. a procesným opatrovníkom: Mesto Považská Bystrica, právne zastúpeného U.. V. B., advokátkou AK so sídlom F. XXXX/XX, P. V., proti žalovanej: W. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. XXX/X-X, P. V., právne zastúpenej U.. X. M., advokátom, AK so sídlom F. XX/XX, P. V. v konaní o vylúčenie bankového účtu z exekúcie, o odvolaní žalobkyne a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 8C/67/2017-78 zo dňa 30. januára 2019, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým súd žalobu zamietol p o t v r d z u j e a vo výroku o náhrade trov konania z r u š u j e a vec v r a c i a tomuto súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie odvolaním napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovanej náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala vylúčenia bankového účtu č. XXXXXXXXXXX/XXXX, vedeného v P. banke, a.s. z exekúcie č. EX 59/17, pretože je vedený síce na P. I., jej súdom ustanoveného opatrovníka, avšak jedná sa o jej finančné prostriedky na ňom uložené, preto nepodliehajú exekúcii vedenej proti P. I.. Žalobkyňa bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 12Nc1580/76-16 zo dňa 30.05.1977, preto v mene žalobkyne podával žalobu opatrovník, ktorý jej bol ustanovený rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 28.11.2008 sp. zn. 5P/39/08-6. V žalobe žalobkyňa uviedla, že v exekúcii vedenej proti P. I. boli jeho na bankových účtoch č. XXXXXXXXXXX/XXXX (P. V.) a č. XXXXXXXXXXX/XXXX (K. V.) zablokované vinkulované finančné prostriedky. Zablokovaný účet je síce účtom na meno opatrovníka žalobkyne - P. I., avšak je naň pravidelne poukazovaný invalidný dôchodok žalobkyne vždy k 14. dňu v mesiaci, a to na základe rozhodnutia sociálnej poisťovne č. XXXXXXXXXXXXXXX, a teda prostriedky na tomto účte sú majetkom žalobkyne.

Z uvedeného dôvodu žalobkyňa žiadala prostredníctvom svojho opatrovníka, aby súd prvej inštancie vylúčil účet č. XXXXXXXXXXX/XXXX vedený v P. V. z exekúcie sp.zn. 7Er/231/2017. Súd prvej inštancie vo veci vykonal dokazovanie a zistil nasledovný skutkový stav. Žalovaná ako oprávnená podala dňa 23.02.2017 na Exekútorský úrad v Trenčíne

u súdneho exekútora JUDr. Pavla Crkoňa návrh na vykonanie exekúcie proti povinnému P. I., titulom rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 30.03.2015 sp. zn. 6C/207/2013-205 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Trenčín zo dňa 28.06.2016

sp .zn. 6Co488/2015-238 na vymozenie sumy 13.658 Eur s prislušenstvom. Tamojši súd poveril JUDr. Pavla Crkoňa dňa 13.03.2017 poverením č. 5306103721 vykonaním exekúcie. Z exekučného spisu sp. zn. 7Er/231/2017 súd prvej inštancie ďalej zistil, že súdom ustanovený exekútor vydal upovedomenie o začatí exekúcie. Z exekučného spisu vyplýva, že exekútor za účelom vykonania exekúcie zablokoval účet č. XXXXXXXXXXX/XXXX vedený v P. V. na meno povinného. Z odôvodnenia uznesenia Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 26.11.2008, sp. zn. 5P/39/08 - 6, zo dňa 26.11.2008, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 16.12.2008 súd prvej inštancie zistil, že žalobkyňa bola rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 30.05.1977, sp. zn. 12Nc 1580/76 - 16 pozbavená spôsobilosti na právne úkony v celom rozsahu a za jej opatrovníčku súd ustanovil W. I., nar. XX.XX.XXXX. Citovaným uznesením sp. zn. 5P/39/08 - 6 súd prvej inštancie rozhodol tak, že uvoľnil pôvodne ustanovenú opatrovníčku z funkcie opatrovníka a ustanovil nesvojprávnej žalobkyni opatrovníka P. I., nar. XX.XX.XXXX. Žalovaná v písomnom vyjadrení k žalobe doručenej súdu prvej inštancie dňa 29. 01. 2018 žiadala, aby súd žalobu žalobkyne v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol. Právne súd prvej inštancie poukázal na ustanovenia § 55 ods. 1, § 94 ods. 1 Ex. poriadku a § 118 ods. 1 Obč. zákonníka. Zdôraznil, že mal za preukázané, že účet, vylúčenie ktorého v tomto konaní žalobkyňa žiada, bol v rámci exekučného konania vedenom pred súdnym exekútorom JUDr. Crkoňom pôvodne zablokovaný, následne však bol už v čase podania riadnej žaloby odblokovaný. Nesporné však je, že žalobkyňa trvala na podanej žalobe napriek tomu, že v čase prejednávania žaloby už daný účet nebol zablokovaný pre účely vykonania exekúcie. Medzi stranami nebolo sporné, že účet, vylúčenie ktorého z exekúcie žiadala žalobkyňa, je účtom, ktorý je vedený na meno opatrovníka žalobkyne, teda P. I. (v exekúcii povinného). Takisto nebolo sporné, že na tento účet sú poukazované prostriedky patriace žalobkyni, teda jej invalidný dôchodok. Po zhodnotení všetkých skutočností a dôkazov súd prvej inštancie dospel jednoznačne k záveru, že žaloba nie je dôvodná. Žalobkyňa žiadala vylúčiť účet, ktorý nie je jej účtom, tak ani v prípade, že by sa účet považoval za vec, by nebolo možné jej žalobe vyhovieť, pretože žalobkyňa nie je „majiteľom účtu“, ale tiež, tento účet už nie je exekútorom zablokovaný. Súd prvej inštancie konštatoval, že účet v banke nie je možné považovať za vec. Účet zriaďuje peňažný ústav pre jeho majiteľa na základe zmluvy o bežnom účte (§ 708 - 715 Občianskeho zákonníka) alebo na základe zmluvy o vkladovom účte (§ 716 - 719a Obchodného zákonníka). Za „majiteľa účtu“ je treba z pohľadu ustanovení Obchodného zákonníka o bežnom vkladovom účte považovať osobu, pre ktorú peňažný ústav zriadil na základe zmluvy účet, v danom prípade je touto osobou opatrovník žalobkyne (povinný v exekúcii EX 59/2017). Na základe zmluvy o bežnom alebo vkladovom účte je peňažný ústav povinný prijať na účet peňažné vklady vykonané majiteľom účtu alebo platby uskutočnené v jeho prospech bez ohľadu na to, kto je majiteľom peňažných prostriedkov, ktoré sa týmto spôsobom na účet ukladajú. Pri vykonávaní výplát z účtu sa peňažný ústav riadi pokynmi (event. písomnými príkazmi) majiteľa účtu; skutočnosť, kto bol majiteľom peňažných prostriedkov uložených na účet, tu opäť nie je významná. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR z 30. novembra 2010 sp. zn. 1MCdo 2/2009 a Najvyššieho súdu ČR z 10. novembra 2004 sp.zn. 35 Odo /801/2002 (bod 33. a 34. odôvodnenia rozsudku). Stotožnil sa s obranou žalovanej, ktorá dôvodne namietala, že nie je možné vylúčiť ako vec z exekúcie predmetný účet, a to napriek tomu, že je preukázané, že na tento účet sú poukazované prostriedky žalobkyne, pretože tieto peniaze sú v tomto prípade majetkovým právom žalobkyne voči jej opatrovníkovi. Z exekúcie možno vylúčiť jedine vec a nie majetkové právo, pričom exekútor neskúma charakter, pôvod a účel blokovaných peňažných prostriedkov. V prípade ak by z daného účtu (účtu opatrovníka žalobkyne) boli finančné prostriedky, ktoré patria žalobkyni a nie povinnému, poukázané žalovanej ako oprávnenej, tak uvedené zakladá nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia proti povinnému, nakoľko medzi ňou a oprávneným nedošlo ku vzniku žiadneho právneho vzťahu a banka aj súdny exekútor by v takom prípade postupovali v súlade so zákonom. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 257 CSP. Žalovaná mala vo veci plný úspech, preto jej vznikol nárok na náhradu trov konania podľa ust. § 255 ods. 1 CSP, a to v rozsahu 100 %. Súd prvej inštancie jej však náhradu trov konania nepriznal, pretože na strane žalobkyne prihliadol na dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré súd videl predovšetkým v osobných a majetkových pomeroch žalobkyne, ktorá je pozbavená spôsobilosti na právne úkony, keď jej jediným príjmom je invalidný dôchodok vo výške 313,50 Eur (od 01.01.2019), v dôsledku čoho mala priznanú bezplatnú právnu pomoc. Uvedené skutočnosti vyplývajú z dôkazov v spise. Konštatoval, že žalovaná je zamestnaná a svoju nepriaznivú finančnú situáciu žiadnym spôsobom nepreukázala, ani nepožiadala o oslobodenie od súdnych poplatkov. Počas celého konania na uvedené žiadnym iným spôsobom neupozorňovala. Sama si zvolila právneho zástupcu bez toho, aby požiadala

o bezplatnú právnu pomoc. Z uvedených dôvodov súd žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

2. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalobkyňa aj žalovaná.

3. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podala žalobkyňa v zákonom stanovenej lehote odvolanie proti všetkým výrokom. Namietala, že rozhodnutie má v zmysle § 365

ods. 1 písm. d) inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolaciu súdu navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil, žalobe vyhovel a priznal žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania. Poukázala v tejto súvislosti na iné rozhodnutie Okresného súdu Považská bystrica sp.zn. 7C/148/2014 zo dňa 10.09.2014, ktorým súd vyhovel žalobe o vylúčenie finančných prostriedkov vedených na bankovom účte jej syna opatrovníka z exekučného konania sp.zn. 7Er/291/2014. V konaní

sp.zn. 7Er/291/2014 došlo k zastaveniu exekúcie v časti jej vykonania príkazom pohľadávky z účtu povinného P. I., vedeného v P. V., F. a.s. Ďalej žalobkyňa podala odvolanie v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, keď súd prvej inštancie konštatoval, že majiteľom účtu je opatrovník žalobkyne, jej syn P. I., pričom tento má len nárok na vyplatenie aktívneho zostatku voči svojej banke. Opatrovník v skutočnosti konal tak, že nechcel viesť bankový účet ako svoj, ale len v prospech žalobkyne ako svoje nesvojprávnej matky. Majiteľkou účtu je de facto žalobkyňa, ktorej finančné prostriedky patrili. Ďalej žalobkyňa uviedla, že keďže súd prvej inštancie mal žalobnému návrhu vyhovieť, mal tiež priznať žalobkyni náhradu trov konania.

4. Žalovaná podala odvolanie v zákonom stanovenej lehote proti rozsudku súdu prvej inštancie proti výroku o trovách konania. Keďže v konaní bola úspešná, mal jej súd prvej inštancie priznať náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Žalovaná namietala, že súd v časti o trovách konania vec posúdil nesprávne. Poukázala na § 257 CSP, keď pri rozhodovaní o nepriznaní trov konania majú byť splnené dve kumulatívne podmienky. Jednak dôvody hodné osobitného zreteľa a zároveň výnimočné okolnosti. Zákon ich presne nedefinuje a výklad ponecháva na úvahe súdu. Pri hodnotení dôvodov osobitného zreteľa prihliada na majetkové, sociálne, osobné, zárobkové a iné pomery všetkých strán sporu, nielen na stranu, ktorá by podľa všeobecných ustanovení zaťažovala povinnosť hradiť trovy konania. Súd by sa preto mal v rovnakej miere zaoberať uvedenými pomermi aj strany, ktorá bola výnimočne nepriznaním náhrady trov konania dotknutá. Ustanovenie § 257 CSP nemá slúžiť na zmierňovanie a ani odstraňovanie majetkových rozdielov strán a nie je dôvodným ani to, že úspešná strana je solventná, alebo že jej finančná a majetková situácia je lepšia ako u neúspešnej strany (nález Ústavného súdu ČR, I. ÚS 2862/07). Žalovaná zdôraznila, že nepovažuje za správne, aby súd negatívne a v protiklade poukázal na skutočnosť, že žalovaná, ktorá bola v konaní úspešná, má naproti žalobkyni zamestnanie, hoci sa hlbšie jej celkovou situáciou a ostatnými pomermi nezaoberala. Súd prvej inštancie už mal nejaké informácie o žalovanej, že táto má maloleté dieťa, zamestnanie ako zdravotný asistent, vedomosť o jej práceneschopnosti, no okrem toho má ešte plnoleté dieťa a obe deti s ňou bývajú v podnájme, ktorý hradí sama. Ani skutočnosť, že nepožiadala o bezplatnú právnu pomoc jej nemôže byť na ťarchu pri rozhodovaní o trovách konania. Tiež je potrebné prihliadať na okolnosti, ktoré viedli obe strany k uplatneniu nároku na súde a ich postoj v konaní. Na riešenie situácie, aby dôchodok žalobkyne nebol poukazovaný na účet zriadený na jej opatrovníka, mal byť primárne zvolený iný postup. Žalovaná konštatovala, že postupom opatrovníka žalobkyne sa žalovaná dostala so situácie, keď sa pohľadávka voči nemu stala ťažko vymožiteľnou v konaní pod sp.zn. Ex/59/17. V tomto konaní opatrovník žalobkyne špekulatívnym

a účelovým postupom a využívaním nesvojprávnosti žalobkyne sa stal výlučným majiteľom bytu, ktorý mala predtým žalovaná s opatrovníkom žalobkyne, ako jej deti v podielovom spoluvlastníctve. Žalovaná tak nemá ani vlastnícke právo k bytu, nie je ani vyplatená z jej spoluvlastníckeho podielu, k čomu bol opatrovník žalobkyne zaviazaný rozsudkom Okresného súdu Považská bystrica z 30.03.2015 č. k. 6C/207/2013-205. V závere odvolania žalovaná poukázala na nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 401/06 zo dňa 26.10.2006, v ktorom bolo vyslovené, že okolnosti hodné osobitného zreteľa, kedy súd nemusí výnimočne priznať náhradu trov konania, nemožno posudzovať iba v tom, že by ich priznanie privodilo žalobkyni väčšiu ujmu ako žalovanému. Žalovaná navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie v časti o trovách konania zmenil podľa § 388 CSP tak, že žalovanej prizná náhradu prvoinštančných aj odvolacích trov konania v rozsahu 100 %.

5. K odvolaniu žalobkyne podala žalovaná vyjadrenie podaním zo dňa 25.04.2019. Uviedla, že s obsahom podaného odvolania žalobkyne sa v plnej miere nestotožňuje. Žalovaná nepovažuje iné

rozhodnutie rovnakého súdu ohľadom inej žaloby žalobkyne založenej na rovnakom skutkovom základe, avšak s iným, pre žalobkyňu pozitívnym výsledkom, na ktorý poukazuje a tvorí jednu z podstatných častí odôvodnenia podaného odvolania za správne právne posúdené. Uviedla, že žalovaná v čase rozhodovania v predošlej veci, vedenej na tom istom súde pod sp.zn. 7C/148/2014 nebola právne zastúpená, a preto nemohla vzhľadom na svoje nedostatočné skúsenosti a znalosti dostatočne a do hĺbky posúdiť dôsledky svojho prejavu v konaní. V prípade, ak by sa práva na podanie odvolania nevzdala na pojednávaní, po ktorom jej však boli vysvetlené všetky dôsledky jej konania, s vysokou pravdepodobnosťou by voči takémuto rozhodnutiu bol podaný riadny opravný prostriedok. Právna úprava Exekučného poriadku účinná v čase rozhodovania o inom rozhodnutí, resp. v čase rozhodovania o vylúčení veci z exekúcie - tvoriaca predmet tohto istého rozhodnutia, obsahovala § 55 ods. 1 Ex. poriadku, podľa ktorého právo na vec, ktoré nepripúšťa exekúciu, môže tretia osoba uplatniť voči oprávnenému na súde návrhom na vylúčenie veci z exekúcie podľa osobitného predpisu. To znamená, že v tom čase účinný právny predpis aplikovateľný na všetky prebiehajúce exekúcie sa vzťahoval výlučne na veci, ktoré sa s poukazom na § 119 Obč. zák. (účinný v tom čase), upravujúci tento pojem „vec“ rozdeľujú na hnuiteľné alebo nehnuiteľné. Ďalej podľa § 118 ods. 1 Obč. zák. boli predmetom občianskoprávných vzťahov veci, a pokiaľ to ich povaha pripúšťa, práva alebo iné majetkové hodnoty. Z toho vyplýva, že finančné prostriedky, o ktoré sa jednalo v konaní, na ktoré poukázala žalobkyňa sa mali takisto, ako v tomto predmetnom konaní považovať za majetkové právo (vzťahujúce sa finančné prostriedky) žalobkyne voči jej opatrovníkovi a nie za vec, ktorej vylúčenie exekúcia navyše ani nepripúšťala. V minulom prípade sa taktiež ako v predmetnej veci jednalo o pohľadávku a nie o vec, ktorá by podliehala po splnení zákonom stanovených predpokladov vylúčeniu z exekúcie (opätovne dala do pozornosti rozsudok Krajského súdu v Trenčíne, sp.zn. 4Co/457/2011 zo dňa 21.03.2013). Vecou, ku ktorej možno mať v predmetnom prípade právo nepripúšťaajúce exekúciu, je jedine vec hmotná, teda výlučne hnuiteľná alebo nehnuiteľná (§ 119 Obč. zák.), čo nemožno v danom prípade uplatňovať pri právach alebo pohľadávkach, nakoľko sa nejedná o veci hmotného charakteru. Ak sa teda zasiahlo exekúciou do cudzej pohľadávky v akejkoľvek forme, nie je možné, aby sa dotknutá osoba (žalobkyňa zastúpená svojím opatrovníkom) bránila proti takémuto omylu excindačnou - vylučovacou žalobou podľa § 55 ods. 1 Ex. poriadku, ale využitím a uplatnením iných prostriedkov, a to buď podľa Ex. poriadku alebo priamo žalobou na vydanie bezdôvodného obohatenia, či žalobou o plnenie, v tomto prípade teda voči svojmu opatrovníkovi. Iné rozhodnutie, na ktoré poukazuje žalobkyňa vo svojom odvolaní považuje žalovaná za nesprávne právne posúdené v zmysle zákonnej úpravy, čo v spojení s nedostatočnými vedomosťami žalobkyne a predčasného vzdania sa jej práva na podanie oprávneného prostriedku, by mohlo v prípade zohľadnenia žalobkyňou uvádzaných skutočností v odvolaní odvolacím súdom opätovne vyvolať aj ne správne právne posúdenie predmetnej veci. Čo sa týka skúmania charakteru peňažných prostriedkov, ktoré mali byť ako vec vylúčené z exekúcie žalovaná viedla, že v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku v tejto časti (poukázaním aj na rozhodnutie NS SR z 30.11.2010, sp. zn. 1MCdo 2/2009) a navyše doplnila, že aj Krajský súd v Košiciach vo svojom rozsudku sp. zn. 3Co/380/2013 zo dňa 27.01.2016 k tejto problematike konštatoval, že finančné prostriedky súd podľa ustálenej judikatúry majetkom finančného ústavu (banky) a nie sú v majetku povinného. Povinnosťou banky po doručení príkazu na začatie exekúcie je uvedené prostriedky na účte zablokovať. Z uvedeného pohľadu je potom nepodstatné aj to, či sú peniaze, resp. peňažný nárok v zmysle právnom „vecou“ alebo nie, lebo podstatná je najmä skutočnosť, že tieto peniaze sa stávajú pripísaním (vložením) na účet majetkom banky. Banka posielala na účet oprávneného de iure svoje peniaze a nie peniaze tretej osoby (v tomto prípade dôchodok žalobkyne), či peniaze povinného, preto jediný právny vzťah, ktorú existuje medzi oprávneným a ostatnými uvedenými osobami, je vzťah oprávneného a banky. Medzi oprávneným a treťou osobou teda preukázateľne počas exekučného konania žiaden právny vzťah nikdy nevznikol. Banka správne a v súlade so zákonom použije peňažné prostriedky na účte povinného tak, ako jej ukladá doručený exekučný príkaz a plní svoj záväzok voči povinnému vyplatiť mu (resp. za neho) pohľadávku z účtu v banke, a to modifikovane doručeným exekučným príkazom, t.j. vyplatením na účet oprávneného v časti pohľadávky a na účet súdneho exekútora v časti trov exekúcie. Žalovaná sa nestotožnila ani s postojom žalobkyne, že opatrovník žalobkyne konal tak, že nechcel, aby bol bankový účet vedený na jeho meno, ale v prospech žalobkyne ako jeho nesvojprávnej matky, v dôsledku čoho mal za to, že majiteľom predmetného bankového účtu je de facto žalobkyňa, ktorej patrili finančné prostriedky na tomto účte. Žalovaná uviedla, že sa v plnom rozsahu stotožnila s odôvodnením rozsudku. V danom prípade ani banka ani exekútor nie sú povinní skúmať charakter a pôvod, ani účel blokových peňažných prostriedkov. Ďalej žalovaná opätovne uviedla, že sa však nestotožnila s rozhodnutím v časti o trovách konania, preto podala odvolanie dňa 26.03.2019. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku I. ako vecne správny potvrdil a v časti výroku II. o

trovách konania zmenil v zmysle § 388 CSP tak, že žalovanej priznáva náhradu prvoinštatčných aj odvolacích trov konania v rozsahu 100 %.

6. Ďalšie písomné vyjadrenia podané neboli.

7. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu podaných odvolaní podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny vo výroku, ktorým súd prvej inštancie žalobu zamietol podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť a vo výroku, ktorým žalovanej náhradu trov konania nepriznal podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, keďže v danej veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem.

8. Podstatným odvolacím tvrdením žalobkyne uvedenom v odvolaní proti časti rozhodnutia, ktorou bola žaloba zamietnutá, bola akcentácia na skutočnosť, že účet je síce vedený na opatrovníka žalobkyne, avšak tento ho zriadil len za účelom, aby jej mali kde byť posielané finančné prostriedky z dôchodku žalobkyne.

9. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti rozhodnutia v časti zamietnutia žaloby, vychádzajúc z argumentácie a obsahu odvolacej námietky žalobkyne uvádza, že v danej veci platí všeobecný právny názor, podľa ktorého výkon rozhodnutia prikázaním pohľadávky sa týka pohľadávky, ktorú má majiteľ účtu na základe zmluvy o účte voči peňažnému ústavu, pričom nie je rozhodujúce, koho boli peňažné prostriedky, ktoré boli na účet uložené. Okamžikom pripísania finančnej čiastky na účet v exekúcii povinnej osoby, jedno z akých zdrojov boli a kým poukázané, strácajú osoby, ktoré uložili na účet povinnej osoby peňažné prostriedky, či už zámerne alebo omylom, k tejto finančnej hodnote akékoľvek majetkové právo, pretože hodnota týchto peňazí sa stala majetkom banky. Táto skutočnosť vychádza z toho, že predmetom výkonu rozhodnutia prikázaním pohľadávky z účtu v peňažnom ústave nie je vec (a ani iný majetok), ale nárok majiteľ účtu na výplatu peňažných prostriedkov nachádzajúcich sa na účte. Súd prvej inštancie správne s poukazom na rozhodnutie NS SR sp.zn. 1MCdo/2/2009 zo dňa 30.11.2010 uviedol, že peniaze sú nesporne zastupiteľnými vecami a momentom pripísania na účet sa stávajú vlastníctvom banky, ktorá účet spravuje, preto ani zostatok na vkladovom účte alebo účte nie je vecou patriacou majiteľovi účtu, ale predstavuje len nárok osoby, pre ktorú sa účet vedie na vyplatenie aktívneho zostatku. Exekúcii podlieha a predmetom tohto spôsobu exekúcie je preto len tento nárok.

10. V praxi je k danej problematike judikatúra ustálená, o čom svedčí množstvo súdnych rozhodnutí, napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 1MCdo/2/2009 zo dňa 30.11.2010, sp. zn. 8Cdo/43/20108 zo dňa 27.03.2019, ktoré korešpondujú aj so závermi vyslovenými rovnako Najvyšším súdom ČR (napr. sp. zn. 20 Cdo/1411/2011) a početnými rozhodnutiami súdov nižších inštancií (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 4Co/457/2001, Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/380/2013 a pod.).

11. Rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutom výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá vecne správny a táto vecná správnosť predstavuje správnu aplikáciu a interpretáciu právnych noriem na základe správne a dostatočne zisteného skutkového stavu. Odvolací súd v tejto časti odkazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie a na jeho právne posúdenie. Žalobkyňa v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie neuviedla žiadne skutočnosti, ktorými by sa súd prvej inštancie v konaní nezaoberal a ktoré by neboli predmetom jeho posudzovania. Žalobkyňou uplatnené podstatné odvolacie tvrdenia nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní a v právnom posúdení veci súdom prvej inštancie a preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti potvrdil ako vecne správny v zmysle ust. § 387 ods. 1, 2 CSP a v celom rozsahu sa v tejto časti stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku.

12. Pokiaľ žalobkyňa v odvolaní namietala, že v obdobnej veci už bolo Okresným súdom Považská Bystrica sp.zn. 7C/148/2014 rozhodnuté tak, že súd prvej inštancie žalobe vyhovel, odvolací súd konštatuje, že uvedený predmet sporu nebol totožný so súdenou vecou a jeho závery preto nemožno aplikovať na tento spor.

13. Pokiaľ žalovaná podala odvolanie v časti rozhodnutia o trovách konania, v tejto časti bolo potrebné rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť ako predčasné a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

14. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu zostal tak výrok, ktorým žalovanej súd prvej inštancie náhradu trov konania nepriznal.

15. Z obsahu spisu a prvoinštančného rozhodnutia v tejto časti vyplýva, že súd prvej inštancie žalovanej aj napriek tomu, že v konaní vo veci samej mala plný úspech, náhradu trov nepriznal s odkazom na dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré súd prvej inštancie vzhliadol v osobných a majetkových pomeroch žalobkyne, ktorá je pozbavená spôsobilosti na právne úkony a jediným jej príjmom je invalidný dôchodok vo výške 313,50 Eur a bola jej priznaná bezplatná právna pomoc. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že naproti tomu žalovaná je zamestnaná, svoju finančnú situáciu nijako neprezentovala, nežiadala o oslobodenie od súdnych poplatkov, sama si zvolila právneho zástupcu bez toho, aby požiadala o bezplatnú právnu pomoc.

16. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

17. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súd zistí skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodne tak, že jeho skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu. Jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces je aj povinnosť súdu, presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť (§ 191 CSP a § 220 ods. 1 CSP), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany sporu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 220 ods. 2 CSP) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej, pričom súd musí dbať v argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia tiež na jeho celkovú presvedčivosť, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov strán sporu.

18. Riadne odôvodnenie rozhodnutia je jedným zo základných atribútov práva na spravodlivý proces. Nie je prípustné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, z ktorého by nebolo možné zistiť, z akých dôkazných prostriedkov súd čerpal svoje zistenia. Aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len "ESLP") vyplýva, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (rozsudok ESLP García Ruiz c. Španielsko z 21.01.1999).

19. Judikatúra ESLP nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29.05.1997, Higgins c. Francúzsko z 19.02.1998). Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29.04.1993, II. ÚS 410/06).

20. Civilný sporový poriadok zakotvil v § 220 ods. 2 CSP požiadavku preskúmateľnosti rozhodnutia. V zmysle tohto zákonného ustanovenia súd v odôvodnení rozhodnutia uvedie, čoho sa žalobca (účastník) domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný (druhý účastník) a aké dôkazy predložil, alebo označil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán (účastníkov), ktoré skutočnosti považuje za preukázané, a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozhodnutia bolo presvedčivé.

21. Súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je nepochybne aj rozhodovanie o náhrade trov konania (napr. I. ÚS 48/05, II. ÚS 272/08). Rozhodovanie o náhrade trov konania je súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl.

46 ods. 1 ústavy môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). Či je základné právo na súdnu ochranu naplnené reálnym obsahom (čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 46 ods. 4 ústavy), určuje zákonná úprava náhrady trov konania obsiahnutá v Civilnom sporovom poriadku. Procesné predpisy, ktoré upravujú náhradu trov konania, preto treba vykladať v súlade s takto vymedzeným obsahom a účelom základného práva na súdnu ochranu.

22. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

23. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

24. Podľa § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

25. Podľa § 257 CSP súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Citované zákonné ustanovenie predstavuje odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd podľa neho nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu nahradit' trovy konania úspešnej strane, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Dôvody hodné osobitného zreteľa ani výnimočné okolnosti zákon neuvádza ani exemplifikatívne. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnej praxi. To však neznamená, že tým vytvára priestor na celkom voľnú úvahu súdu. V zmysle dnes už ustálenej judikatúry (uznesenia Najvyššieho súdu SR

sp. zn. 2 MCdo 17/2009, sp. zn. 5 Cdo 67/2010 či sp. zn. 3 MCdo 46/2012) ustanovenie § 257 CSP nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie

(v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či

v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradit' trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie § 257 preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. Strane, ktorá mala vo veci úspech, nemožno nepriznať náhradu trov podľa výnimočného ustanovenia len na základe všeobecného záveru hodnotiaceho dopad rozhodnutia o určitom druhu nárokov. Nejde

o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (nálezy Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 292/07 či sp. zn. I. ÚS 303/12), ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (nález Ústavného súdu ČR

sp. zn. III. ÚS 727/2000). Hranice sudcovskej úvahy sú dané účelom právnej úpravy náhrady trov konania, ktorá jej nepriznanie úspešnému účastníkovi pripúšťa len ako výnimku zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania

(§ 255 ods. 1 CSP). Priamo z textu zákonného ustanovenia vyplýva, že súd by mal podľa neho rozhodovať iba vo výnimočných prípadoch. Zmyslom predmetného zákonného ustanovenia je, že ak súd zvolí postup podľa neho, nemôže žiadnej zo strán (ani úspešnej, ani neúspešnej) priznať náhradu trov konania. Napriek doslovnému zneniu ustanovenia § 257 CSP nepriznanie sa môže týkať všetkých trov alebo len ich časti. Na účely moderácie nie je rozhodujúce, na základe akej zásady boli trovy uložené a ktorá strana ich má platiť. Ak súd má v úmysle použiť moderačné právo alebo ak ho niektorá zo strán navrhne, musí súd umožniť protistrane, aby sa k tomu vyjadrila (k zámeru aj k dôkazom). Nie je možné, aby súd dospel k vnútornému presvedčeniu, že je potrebné aplikovať ustanovenie § 257 CSP a strane, ktorá by inak trovy získala, to neoznámil a táto by sa to dozvedela až z rozhodnutia. Súd

v prípade použitia ustanovenia § 257 CSP je povinný „vytvoriť procesný priestor“ umožňujúci stranám sporu vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému použitiu tohto ustanovenia (rozsudok ESLP Čepek proti Českej republike (sťažnosť č. 9815/10) ako aj nálezy Ústavného súdu ČR sp. zn. PL. ÚS 46/13 a sp. zn. I. ÚS 1593/15). Strana má teda právo byť explicitne vyzvaná, aby včas k prípadnej aplikácii § 257 CSP vyjadrila svoje stanovisko. Existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa musí súd vo svojom rozhodnutí riadne a presvedčivo odôvodniť, pretože v opačnom prípade by mohlo ísť o postup, ktorý by mohol mať znaky svojvôle. Nie je prípustné odôvodnenie obsahujúce iba odkaz na výpoveď účastníka konania bez toho, aby bolo možné z diel náhrady trov by napr. dostal odôvodnenia napadnutého rozsudku zistiť, z akých dôkazných prostriedkov súd čerpal svoje zistenia pre následný záver o odôvodnenosti aplikovať § 257 CSP. Aj podľa ustálenej súdnej praxe (nález Ústavného súdu SR

sp. zn. III. ÚS 119/03 či uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 67/2010) výnimočnosť použitia ustanovenia 257 CSP, ako aj to, v čom súd videl, že išlo o prípad hodný osobitného zreteľa, musí byť náležite odôvodnené. (Števíček, M.; Ficová, S.; Baricová, J.; Mesiarkinová, S.; Bajánková, J.; Tomašovič, M.; a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016. s. 940 - 943).

26. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd konštatuje, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je vo vzťahu k aplikácii § 257 CSP predčasné a nie je presvedčivo odôvodnené. Táto skutočnosť v konečnom dôsledku zakladá nepreskúmateľnosť a ústavnú neudržateľnosť ním vydaného rozhodnutia. Súd prvej inštancie v napadnutom uznesení nezohľadnil citované východiská ochrany základných práv a slobôd, preto jeho prístup pri rozhodovaní nemožno hodnotiť inak ako prísne formalistický, odporujúci obsahu základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

27. Odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie žalobkyňu k prípadnej aplikácii § 257 CSP explicitne nevyzval, a teda rozhodol spôsobom, ktorý je arbitrárny, a tým ústavne nesúladný, pretože nevytvoril procesný priestor umožňujúci žalobkyni vyjadriť stanovisko k prípadnému použitiu tohto ustanovenia, čím došlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces.

28. Vzhľadom na vyššie uvedené nebolo možné tento nedostatok napraviť v odvolacom konaní.

29. Na základe vyššie uvedeného, bude potrebné, aby súd prvej inštancie v ďalšom konaní o náhrade trov konania došetril aj majetkové pomery žalovanej, vo vzťahu k žalobkyni posúdil dôvodnosť podania žaloby aj vo vzťahu k správaniu žalobkyne, ktorá napriek odblokovaniu účtu exekútorom, ktorý mal byť podľa žaloby vylúčený z exekúcie, žalobu nezobrala späť.

30. Napadnutú časť rozhodnutia, ktorá nie je v súlade s uvedeným výkladom ustanovenia § 256 ods. 1 CSP, preto krajský súd v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v ktorom súd prvej inštancie opätovne posúdi priznanie náhrady trov konania stranám sporu. Zároveň rozhodne aj o trovách odvolacieho konania.

31. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne v pomere hlasov tri ku nule.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP):

- dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

- dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

- dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP)

- dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je

podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP)

- v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh, § 428 CSP)

- dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (okrem prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).